

ความล้มเหลวเชิงสาเหตุของตัวแปรที่มีอิทธิพลต่อการเลือกสถานศึกษาสำหรับบุตร
ของผู้ปกครองนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นในภาคกลาง : การวิเคราะห์เส้นทาง

นางสาววรรณิ แกมเกต

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต

ภาควิชาวิจัยการศึกษา

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. 2536

ISBN 974-582-246-7

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

019400 117278538

CAUSAL RELATIONSHIPS ON VARIABLES INFLUENCING PARENTS' SCHOOL
CHOICE FOR LOWER SECONDARY EDUCATION STUDENTS IN THE
CENTRAL REGION : A PATH ANALYSIS

Miss Wannee Kaemkate

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Education
Department of Educational Research
Graduate School
Chulalongkorn University

1993

ISBN 974-582-246-7

หัวข้อวิทยานิพนธ์

ความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของตัวแปรที่มีอิทธิพลต่อการเลือก
สถานศึกษาสำหรับบุตรของผู้ปกครองนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา
ตอนต้นในภาคกลาง : การวิเคราะห์เส้นทาง

โดย

นางสาววรรณิ แกมเกตุ

ภาควิชา

วิจัยการศึกษา

อาจารย์ที่ปรึกษา

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ นิตา ชูโต

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้บัณฑิตวิทยาลัยนี้เป็นส่วนหนึ่ง
ของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาวิทยาศาสตรบัณฑิต

..... คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(ศาสตราจารย์ ดร.ถาวร วัชรภักย์)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

..... ประธานกรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ดิเรก ศรีสุข)

..... อาจารย์ที่ปรึกษา
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ นิตา ชูโต)

..... กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร.ศิริชัย กาญจนาวาสี)

..... กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุวิมล ว่องวานิช)

พิมพ์ต้นฉบับบทความวิจัยวิทยานิพนธ์ภายในกรอบสี่เหลี่ยมนี้เพียงแผ่นเดียว

วรรณี แกมเกตุ : ความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของตัวแปรที่มีอิทธิพลต่อการเลือกสถานศึกษาสำหรับบุตรของผู้ปกครองนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นในภาคกลาง : การวิเคราะห์เส้นทาง (CAUSAL RELATIONSHIPS ON VARIABLES INFLUENCING PARENTS' SCHOOL CHOICE FOR LOWER SECONDARY EDUCATION STUDENTS IN THE CENTRAL REGION : A PATH ANALYSIS) อ.ที่ปรึกษา : ผศ.นิศา ชูโต, 191 หน้า.
ISBN 974-582-246-7

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อสร้าง และทดสอบตัวแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของตัวแปรเกี่ยวกับภูมิหลังของผู้ปกครองและตัวแปรเกี่ยวกับนักเรียน ที่มีอิทธิพลต่อการเลือกสถานศึกษาสำหรับบุตรของผู้ปกครองนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นในภาคกลาง โดยใช้กลุ่มตัวอย่างผู้ปกครองนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ปีการศึกษา 2534 ที่อาศัยอยู่ในหมู่บ้านที่มีโรงเรียนโครงการขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐานตั้งอยู่ในภาคกลางจำนวน 417 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลคือ แบบสัมภาษณ์ชนิดมีโครงสร้าง วิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้วิธีการวิเคราะห์เส้นทาง ผลการวิจัยที่สำคัญสรุปได้ดังนี้

1. ตัวแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุตามสมมุติฐานยังไม่สอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์
2. ตัวแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุที่มีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ($P < 0.5$) มีลักษณะดังนี้

2.1 ตัวแปรที่มีผลกระทบทั้งทางตรงและทางอ้อมต่อการเลือกสถานศึกษาสำหรับบุตรของผู้ปกครองคือ รายได้ของผู้ปกครอง ความคาดหวังของผู้ปกครอง เกี่ยวกับระดับการศึกษาสูงสุดของบุตร ระดับผลการเรียน เดิมของบุตร และสถานศึกษาที่บุตรต้องการ เข้าเรียน

2.2 ตัวแปรที่มีผลกระทบทางตรงต่อการเลือกสถานศึกษาสถานศึกษาสำหรับบุตรของผู้ปกครอง คือ ความคาดหวังเกี่ยวกับอรรถประโยชน์ของสถานศึกษา

2.3 ตัวแปรที่มีผลกระทบทางอ้อมต่อการเลือกสถานศึกษาสำหรับบุตรของผู้ปกครอง คือ ระดับการศึกษาของผู้ปกครอง ขนาดพื้นที่ถือครองที่มีกรรมสิทธิ์ ความต้องการศึกษาต่อชั้นสูงสุดของบุตร เจตคติของผู้ปกครองต่อการศึกษาต่อ จำนวนบุตรที่เรียนสูงกว่าการศึกษาภาคบังคับ ความต้องการใช้แรงงานจากบุตร และขนาดครอบครัว

3. ตัวแปรที่มีปริมาณผลกระทบทางตรงต่อการเลือกสถานศึกษาสำหรับบุตรของผู้ปกครองสูงสุดคือ ความคาดหวังเกี่ยวกับอรรถประโยชน์ของสถานศึกษา (.9565) รองลงมาคือ สถานศึกษาที่บุตรต้องการ เข้าเรียน (.7314)

4. ตัวแปรที่มีปริมาณผลกระทบทางอ้อมต่อการเลือกสถานศึกษาสำหรับบุตรของผู้ปกครองสูงสุดคือ รายได้ของผู้ปกครอง (.9784) รองลงมาคือ ระดับผลการเรียน เดิมของบุตร (.7800)

5. ตัวแปรที่มีปริมาณผลกระทบรวมต่อการเลือกสถานศึกษาสำหรับบุตรของผู้ปกครองสูงสุดคือ รายได้ของผู้ปกครอง (1.6372) รองลงมาคือ ความคาดหวังของผู้ปกครอง เกี่ยวกับระดับการศึกษาสูงสุดของบุตร (1.1382) ส่วนตัวแปรที่มีปริมาณผลกระทบรวมต่ำสุด คือ ขนาดครอบครัว (-.0650)

ภาควิชา ศึกษาศาสตร์
สาขาวิชา ศึกษาศาสตร์
ปีการศึกษา 2535

ลายมือชื่อนิสิต
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม

C340243 : MAJOR EDUCATIONAL RESEARCH
KEY WORD: CAUSAL RELATIONSHIPS/SCHOOL CHOICE/PATH ANALYSIS

WANNEE KAEMKATE : CAUSAL RELATIONSHIPS ON VARIABLES INFLUENCING
PARENTS' SCHOOL CHOICE FOR LOWER SECONDARY EDUCATION STUDENTS IN
THE CENTRAL REGION : A PATH ANALYSIS. THESIS ADVISOR : ASST. PROF.
NISA XUTO, 191 PP. ISBN 974-582-246-7

The purposes of this study were to construct and test the causal relationships model of parents' background related variables and student related variables on influencing parents' school choice for lower secondary education students. The sample consisted of 417 parents of Mathayom Suksa one students of academic year 1991 under Basic Education Extension Project School in the Central Region. The data were collected by interviewing. A path analysis was applied to analyze. The major findings were as follows.

1. The hypothesized causal relationships model was inconsistent with the empirical data.

2. The causal relationships model which was significantly consistent with the empirical data at .05 level ($P < .05$) were as follow :

2.1 Parents' school choice was both directly and indirectly effected by parents' income, parents' expectation concerning of children's educational level, children's grade point average in Prathom Suksa six and children's school preference.

2.2 Parents' school choice was directly effected by parents' utility expectation from school.

2.3 Parents' school choice was indirectly effected by parents' educational level, landholding, children's need for further study, parents' attitude toward further study, numbers of students' sibling who attend school beyond compulsory education, family's need for child labor and family size.

3. Parents' utility expectation from school had the highest direct effect (.9565) on parents' school choice, the followed by children's school preference (.7314)

4. Parents' income had the highest indirect effect (.9784) on parents' school choice, the followed by children's grade point average in Prathom Suksa six (.7800).

5. Parents' income had the highest total effect (1.6372) on parents' school choice, the followed by parents' expectation concerning of children's educational level (1.1382) but family size had the lowest total effect (-.0650).

ภาควิชา..... ศึกษาศาสตร์

สาขาวิชา..... ศึกษาศาสตร์

ปีการศึกษา..... 2535

ลายมือชื่อนิสิต..... Wannee Kaemkate

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา..... Nisa Xuto

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม.....

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยความช่วยเหลืออย่างดียิ่งของ ผู้ช่วยศาสตราจารย์นิศา ชูโต อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ซึ่งท่านได้ให้คำแนะนำข้อคิดเห็น และแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ ของการวิจัยด้วยดีตลอดมา ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณ เป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอกราบขอบพระคุณผู้ทรงคุณวุฒิทุกท่านที่ได้กรุณาให้คำแนะนำ และแก้ไขข้อบกพร่องของเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลสำหรับการวิจัย และขอกราบขอบพระคุณรองศาสตราจารย์ ดร.ศิริชัย กาญจนวาสิ ตลอดจนอาจารย์ทุกท่านที่กรุณาให้คำปรึกษาแนะนำในการวิเคราะห์ข้อมูล และสั่งสอนข้อความรู้ต่าง ๆ ตั้งแต่แรกเริ่มเข้าศึกษา ณ สถาบันแห่งนี้ จนกระทั่งผู้วิจัยได้เขียนวิทยานิพนธ์เสร็จสมบูรณ์

ขอขอบพระคุณผู้บริหารโรงเรียน ครู-อาจารย์ทุกท่านรวมทั้งนักเรียนและผู้ปกครอง ตลอดจนกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ในพื้นที่กลุ่มตัวอย่าง ที่ได้ให้ความร่วมมือและความสะดวกในการเก็บรวบรวมข้อมูล ขอขอบคุณพี่ ๆ เพื่อน ๆ นิสิตภาควิชาวิจัยการศึกษา ตลอดจนนิสิตรุ่นน้อง ที่มีส่วนช่วยเหลือในการเก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัย ขอขอบคุณคุณสุเทพ บุญซ้อน ที่ให้คำปรึกษา แนะนำ ข้อคิดเห็นและแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ ด้วยดี และขอขอบคุณบัณฑิตวิทยาลัย ที่กรุณาให้ทุนอุดหนุนการวิจัยบางส่วนสำหรับการทำวิทยานิพนธ์

ท้ายที่สุดนี้ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณคุณแม่ ผู้ซึ่งวางรากฐานทางการศึกษารวมทั้งสนับสนุนด้านการเงิน ห่วงใย และเป็นกำลังใจที่สำคัญแก่ผู้วิจัยด้วยดีเสมอมา จนสำเร็จการศึกษาและขอขอบคุณพี่ทุกคน ผู้ซึ่งคอยให้กำลังใจและอยู่เบื้องหลังของความสำเร็จ

วรรณิ แกมเกต

สารบัญ

หน้า

บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
กิตติกรรมประกาศ	ฉ
สารบัญตาราง	ฅ
สารบัญแผนภาพ	ญ

บทที่

1	บทนำ	1
	ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
	วัตถุประสงค์ของการวิจัย	8
	สมมุติฐานของการวิจัย	8
	ขอบเขตของการวิจัย	12
	ข้อตกลงเบื้องต้น	13
	คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย	14
	ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับการวิจัย	16
2	เอกสาร และผลการวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	18
3	วิธีดำเนินการวิจัย	41
	การสร้างตัวแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุ	41
	ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	42
	เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	45
	การเก็บรวบรวมข้อมูล	56
	การวิเคราะห์ข้อมูล	58
4	ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	64

สารบัญ (ต่อ)

		หน้า
5	สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	107
	สรุปผลการวิจัย	108
	อภิปรายผล	114
	ข้อเสนอแนะ	137
	รายการอ้างอิง	142
	ภาคผนวก	156
	ภาคผนวก ก. รายนามผู้ทรงคุณวุฒิ	157
	ภาคผนวก ข. หนังสือขอความร่วมมือในการวิจัย	158
	ภาคผนวก ค. แบบสำรวจความคิดเห็นเกี่ยวกับการศึกษาต่อในระดับ มัธยมศึกษา	159
	ภาคผนวก ง. ผลการสำรวจความเชื่อ เด่นชัดของผู้ปกครองเกี่ยวกับ ผลของการศึกษาต่อในระดับมัธยมศึกษา	161
	ภาคผนวก จ. ผลการสำรวจอรรถประโยชน์ที่ผู้ปกครองคาดหวังว่า บุตรจะได้รับจากสถานศึกษา	164
	ภาคผนวก ฉ. คู่มือการสัมภาษณ์เพื่อการวิจัย	166
	ภาคผนวก ช. แบบสัมภาษณ์เพื่อการวิจัย	170
	ภาคผนวก ซ. Logit Model	179
	ภาคผนวก ฅ. โครงการขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน	184
	ประวัติผู้เขียน	191

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
1	ขนาดของกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา จำแนกตามพื้นที่	44
2	จำนวน และร้อยละของผู้ปกครองนักเรียนที่เลือกให้บุตรศึกษาต่อใน โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน และโรงเรียน มัธยมศึกษาจำแนกตามตัวแปรต่าง ๆ	67
3	ค่ามัชฌิมเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สัมประสิทธิ์การกระจายและ สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สันของตัวแปรที่ใช้ในการศึกษา (n = 417 คน)	76
4	ค่าสัมประสิทธิ์เส้นทางที่ได้จากการวิเคราะห์ตัวแบบความสัมพันธ์ แบบเต็มรูป	80
5	ค่าสัมประสิทธิ์เส้นทางที่ได้จากการวิเคราะห์ตัวแบบความสัมพันธ์ ตามสมมุติฐาน	86
6	ค่าสัมประสิทธิ์เส้นทางที่ได้จากการวิเคราะห์ตัวแบบความสัมพันธ์ที่ ปรับปรุงใหม่ ครั้งที่ 1	93
7	ค่าสัมประสิทธิ์เส้นทางที่ได้จากการวิเคราะห์ตัวแบบความสัมพันธ์ที่ ปรับปรุงใหม่ครั้งที่ 2	96
8	ค่า Psuedo R^2 , ค่า R^2_{adj} (หรือค่า M), ค่า Q และค่า W ของ ตัวแบบความสัมพันธ์สี่ตัวแบบ	98
9	ปริมาณผลกระทบทางตรง ผลกระทบทางอ้อม และผลกระทบรวม จากตัวแปรต่าง ๆ ที่มีต่อการเลือกสถานศึกษาสำหรับบุตรของผู้ปกครอง นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นในภาคกลาง	105
10	ความถี่ของข้อความเชื่อเด่นชัดของผู้ปกครองเกี่ยวกับผลของการศึกษา ต่อในระดับมัธยมศึกษา	161
11	ความถี่ของรายการอรรถประโยชน์ที่ผู้ปกครองคาดหวังว่าบุตรจะได้รับ จากสถานศึกษา	164
12	จำนวนโรงเรียนและห้องเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้นที่จะเปิดใหม่ ปีการศึกษา 2534-2544	188

สารบัญแผนภาพ

แผนภาพที่		หน้า
1	ตัวแบบสมมุติฐานความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของตัวแปรต่าง ๆ ที่มีอิทธิพลต่อการเลือกสถานศึกษาสำหรับบุตรของผู้ปกครองนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นในภาคกลาง	9
2	ตัวแบบและค่าสัมประสิทธิ์เส้นทางของระบบความสัมพันธ์แบบเต็มรูป ...	79
3	ตัวแบบและค่าสัมประสิทธิ์เส้นทางของระบบความสัมพันธ์ตามสมมุติฐาน .	85
4	ตัวแบบความสัมพันธ์ที่ปรับปรุงใหม่ครั้งที่ 1 และค่าสัมประสิทธิ์เส้นทาง .	92
5	ตัวแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของตัวแปรต่าง ๆ ที่มีอิทธิพลต่อการเลือกสถานศึกษาสำหรับบุตรของผู้ปกครองนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นในภาคกลาง ที่มีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ (ปรับปรุงใหม่ครั้งที่ 2)	101
6	ตัวแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของตัวแปรต่าง ๆ ที่มีอิทธิพลต่อการเลือกสถานศึกษาสำหรับบุตรของผู้ปกครองนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นในภาคกลาง ที่มีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์	112